

5.1. Podíly na hrubé přidané hodnotě odvětví

- **Prakticky celý výkon peněžnictví a pojišťovnictví je pod zahraniční kontrolou**

Ačkoli se má za to, že v České republice dominuje zahraniční kapitál především v automobilovém průmyslu, je toto odvětví zpracovatelského průmyslu až na druhém místě co se týká podílu firem pod zahraniční kontrolou na celkové hrubé přidané hodnotě, které dané odvětví vytváří¹. Vyšší je tento podíl v odvětví peněžnictví a pojišťovnictví (více v kap. 4 této analýzy).

- **Zahraniční vlastníci přebraly pozice veřejnému ale hlavně soukromému národnímu segmentu firem v peněžnictví a pojišťovnictví**

V roce 2009 se podílely subjekty odvětví peněžnictví a pojišťovnictví pod zahraniční kontrolou na celkové přidané hodnotě odvětví z 91,7 %. Zbytek připadal na české (soukromé národní firmy, tj. 7,7 %) a firmy pod kontrolou veřejných peněz (0,6 %). Podle předběžných dat za rok 2010 stoupl tento podíl dokonce na 97,1 %. I pokud tento posun v analýze nezohledníme, zůstává i s 91,7 % za rok 2009 odvětví peněžnictví oproti ostatním odvětvím ekonomiky tím, kde je podíl zahraničního kapitálu na odvětvové hrubé přidané hodnotě největší.

V roce 1995 ještě držel veřejný sektor kontrolu nad peněžnictvím a pojišťovnictvím projevující se v tom, že 38,5 % hrubé přidané hodnoty odvětví bylo vytvořeno v jeho subjektech. Z více než poloviny (51,5 %) to byly banky a ostatní peněžní ústavy pod kontrolou soukromých národních (českých) firem.

- **Nadpoloviční převaha i ve zpracovatelském průmyslu**

Ve zpracovatelském průmyslu tvořila v roce 2009 hrubá přidaná hodnota firem pod zahraniční kontrolou 57,6 % hrubé přidané hodnoty celého odvětví. Firmy vlastněné převážně z veřejných peněz už v tomto odvětví prakticky neexistují (0,8 % podílu na hrubé přidané hodnotě), české firmy jsou v menšině (56,1 %). Ty ještě v roce 1995 tvořily dvě třetiny hrubé přidané hodnoty zpracovatelského průmyslu, firmy pod zahraniční kontrolou desetinu.

- **Výkon automobilového průmyslu tvoří z devíti desetin zahraniční firmy**

Na druhé pozici co do váhy na výkonu odvětví podle hrubé přidané hodnoty je automobilový průmysl s 90 % (graf 41). Spojitost s navazujícími, resp. dodavatelskými obory ukazuje silnou pozici zahraničního kapitálu i v gumárenství a výrobě plastů (70 %). Na třetím místě jsou rafinérie a koksárenství (88 %). Díky mobilním operátorům v telekomunikacích je podíl vysoký i v odvětví ICT (70 %), ale také ve výrobě stavebních hmot, která patří do odvětví výroby ostatních nekovových minerálních výrobků, kde činí podíl 65 %.

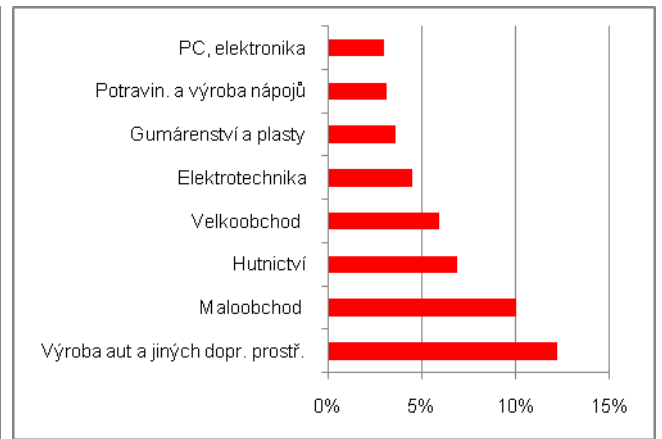
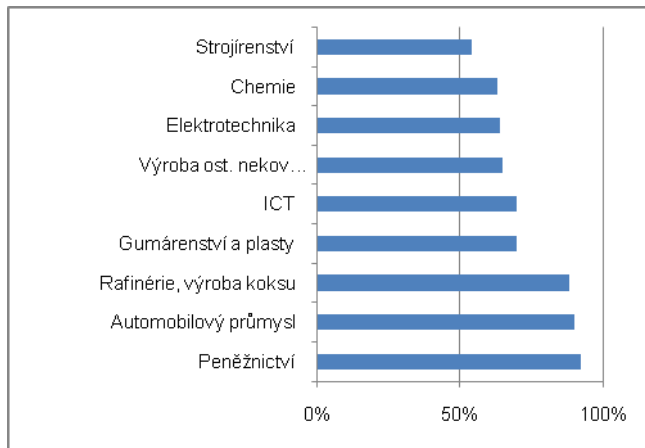
- **Nižší podíly v ostatních odvětvích plynou z charakteru jejich činnosti**

Většina ostatních odvětví má podíly zahraničních firem na výkonnosti podle hrubé přidané hodnoty podstatně nižší. Logický je velmi nízký podíl u veřejných služeb – v roce 2009 činil ve vzdělávání jen 0,5 %, což bylo ještě méně než v roce 1995 (0,6 %). Naopak ve zdravotnictví a sociální péči stoupl na 4 % z 0,1 % v roce 1995). Malý podíl je i v kulturních, zábavních a rekreačních činnostech, kde za období 1995-2009 stoupl z 0,7 % na 6 %. Z výrobních odvětví s nižším podílem zahraničních firem na výkonu je charakteristické zemědělství, kde jimi vytvořená hrubá přidaná hodnota tvoří 7,9 %. K výraznému zvýšení došlo právě v roce 2009, předtím byl podíl dlouhodobě pod čtyřmi procenty.

Graf č. 41 Podíl nefinančních firem pod zahraniční kontrolou na hrubé přidané hodnotě odvětví (v %)

Graf č. 42 Podíl nefin. firem pod zahr. kontrolou na zaměstnanosti segmentu pod zahraniční kontrolou (v %)

¹ V tomto členění není rozlišováno, zda jde o odvětví ekonomiky nebo odvětví uvnitř zpracovatelského průmyslu.

Pramen: ČSÚ